

pridevnika (*majhen* te naloge ne more opravljati), kot tak je vrstno nasprotje od *veliki*, z njim pogosto nastopa v protivnih parih in odgovarja na vprašanje *kateri: male/velike črke, malo/veliko pivo, mali/veliki šef, Mali/Veliki vrh, Mala/Velika Pišnica*. Hoče avtor povedati, da gre v njegovem vodniku za posebno vrsto jas, namreč za »male jase« kot nasprotje *velikih jas*? Vendar teh, kolikor sem lahko sledil besedilu, v vodniku ni, torej »male jase« ne nastopajo v protivnem vrstnem razmerju do *velikih jas*, tudi implicitne ne. Torej so vendarle (samo!) (neke prvic videne – vsaj popotnik, ki se ravna po vodniku, jih prvic vidi, ko pride do njih) *majhne jase!* (Pridevnik ostane kakovosten in odgovarja na vprašanje *kakšen*. (Če pa je zemljepisna znanost definirala male in velike jase, odpade potreba po protivni vrstnosti, tudi implicitni, znotraj našega besedila, in »male jase« preprosto pomeni, da te jase po zemljepisni definiciji spadajo v kategorijo malih jas. Vendar to v našem besedilu ni mišljeno.) Če bi bilo slavistične elite kaj v hlačah, bi izdelala jasna pravila in sestavila seznam vsaj najbolj vpijočih skladenjskih zvez (ko je sobesedilno pogojenost že domala nemogoče vzorčno prikazati), namesto da se delajo pametne in govorijo drug čez drugega, nazadnje pa ne znajo pregnati megle niti iz najbolj proslavljenih slovnice in učbenikov. (In eo ipso iz maturitetnih vprašanj!) Eden od rezultatov takega stanja je tudi položaj v našem vodniku.

Te pripombe, četudi nesorazmerno dolge v primeri s pohvalo, pa, kot rečeno, cene vodnika glede na njegovo osnovno poslanstvo prav nikamor ne nagibajo. So samo prometni živžg za vožnjo tudi v to smer pri ponovnem natisu knjige. V ponovni natis te nadvse dragocene zakladnice informacij namreč nihče ne dvomi.

Stanko Klinar

Spomini na Šmarno goro

Kakšnih 50 prijateljev Šmarne gore je 3. novembra letos v ljubljanski galeriji Commerce pospremila na pot fotomonografijo »Šmarna go-

ra«, ki je v zgodovini te znamenite »gore« nad Ljubljanskim poljem po skoraj natančno 70 letih šele drugo takšno delo. Menda ni naključje, da sta knjigo pripravila dva Štajerca, fotografije avtor več knjig o najvišjih gorah sveta **Matevž Lenarčič**, alpinist iz Savinjske doline, in besedilo geograf **dr. Avguštin Lah**, Štajerec, ki šele zadnji dve desetletji živi pod Šmarno goro. Knjigo je izdala prav tako štajerska založba Epsi iz Nazarij.

Na predstavitvi, na kateri so bili vsi člani gostilničarske dužine **Ledinek** s Šmarne gore, **Dušan Uršič**, ki oddaja svoj program Radia DUR na Šmarni gori, in nekateri stalni obiskovalci Gore, je urednik knjige **Marko Lenarčič** pojasnil, zakaj je avtor fotografij človek, ki Šmarne gore dotlej ni poznal drugače kot iz zornega kota Turnca, znane plezalne poti na sosednjo Grmado. Ko sta se znani gostilničar s Šmarne gore **Miha Ledinek**, ki je v mnogočem zaslužen za to, da je ta vzpetina 300 metrov nad Ljubljano postala mestna izletniška atrakcija številka ena, in urednik Lenarčič začela dogovarjati o monografiji o tej gori, sta sklenila fotografski del zaupati človeku, ki tja gor ne hodi pogosto, zato bo na njenih pobočjih našel zanimive podrobnosti, mimo katerih hodijo stalni obiskovalci, ne da bi jih opazili. Matevž Lenarčič, avtor več fotomonografij, je po prvem obisku te gore po več kot desetletju – med študijem v Ljubljani je poznal le njen plezalni del, znameniti Turnc – začuden dejal, da je za fotografsko monografijo takšna vzpetinica pač premajhen objekt; znane so fotomonografije Alaske, Grenlandije ali Himalaje, kjer se fotografu ponuja nešteto objektov in motivov. Toda ko je šel potem še nekajkrat tja gor in posnel nekaj detajlov, ki so mu bili všeč, se je tudi sam navdušil nad delom – in zdaj je pred nami knjiga s 112 stranmi in več kot sto fotografijami, izid katere je gostilničar Ledinek navdušen označil za praznik Šmarne gore.

Čeprav je v knjigi velikega formata težišče na fotografijah, so v njej vendarle tudi najpomembnejši podatki o tej značilni dvogrbni vzpetini. Napeto branje bi bralec izpod pere-

sa geografa dr. Laha zaman pričakoval, zato pa se lahko zanese na faktografijo, ki je bila doslej objavljena v različnih publikacijah. Tekstovni del je avtor razdelil v tri poglavja, in sicer Bogastvo in posebnost narave, kjer so zbrani geografski podatki, Gora zdravja, zadovoljstva in pomiritve, kjer piše o zgodovini Gore in vsega na njej ter o nekaterih znamenitih Slovencih, ki so jo njega dni obiskovali, in Gora živi z okoljem, kjer avtor podrobneje predstavlja pokrajino pod vzpetino, predvsem še naselja pod njo.

Težišče je na fotografijah, predvsem na detajlih; večini obiskovalcev je v spominu značilna oblika Šmarne gore in sosednje Grmade, cerkev na vrhu in gostilna ob njej, manj ljudi ve, da je v njenih pobočjih tudi čisto prava kraška jama, na majhnem pokopališču na vrhu tudi grob strica pesnika **Franceta Prešerna**, na cerkvi tudi spominska plošča pod Goro rojenemu triglavskemu župniku **Jakobu Aljažu** in v božjem hramu na vrhu freske **Matevža Langusa**, na katerih je poleg sebe menda upodobil tudi Franceta Prešerna, **Primicovo Julijo** in Jakoba Aljaža, ob poteh proti vrhu več starih znamenj, predvsem pa toliko rastlinskih posebnosti, da je bilo po pobočjih vredno urediti gozdne učne poti, da ne govorimo o nešteti možnostih, ki jih Šmarna gora ponuja izletnikom in rekreativnim športnikom.

Vse to je slikovito predstavljeno v fotomonografiji Šmarna gora, za katero je uvod napisala etnologinja **Špela Ledinek**, ki Šmarno goro dobro pozna, saj ji je bil dolgo drugi dom. Knjiga je vsekakor turistični spominek, kakršnega ta ljubljanska hišna gora še ni imela.

Marjan Raztresen

Rastlinstvo Šmarne gore in okolice

Pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU je izšla knjiga **dr. Franceta Šuštarja** »Rastlinski svet Šmarne gore z Grmado do hribovja med Smlednikom in Repnjami«. Knjiga je sicer znanstveno delo, ki 547